

Dýrkeypt að spara um of í viðhaldi

Það hefur ekki farið fram hjá vegfarendum að gatnakerfið er illa farið eftir veturinn. Holur og skemmdir í malbikinu eru úti um allt. Tilkynningar til tryggingafélaga um tjón á dekkjum og felgum hafa margfaldast. En hvað skýrir þetta? Er malbikið sem við notum svona lélegt? Sigþór Sigurðsson, framkvæmdastjóri hjá Hlaðbæ-Colas hf., stærsta malbikunarfyrtæki landsins, situr fyrir svörum.

Hverjar eru meginskýringarnar á slæmu ástandi gatnakerfisins?

„Að okkar mati er stóra skýringin hinn mikli niðurskurður sem varð í viðhaldi. Við hrúnið drógust tekjur ríkis og sveitarfélaga mikið saman og það var pólitísk ákvörðun að skera niður fé til viðhalds eigna. Það er að einhverju leyti skiljanlegt. Það er ekki gott að vera stjórn-málamaður og þurfa að velja á milli þess að malbika götur eða loka skóla. Hins vegar er nokkuð ljóst að menn gengu allt of langt. Sem dæmi er líklegt að Reykjavíkurborg hafi ekki framkvæmt nema 40-50% af því viðhaldi sem nauðsynlegt er á hverju ári sex ár í röð, eða á árunum 2009-2014. Sömu sögu er að segja af öðrum sveitarfélögum og Vegagerðinni. Við vörðum við þessu og bentum á að tjónið sem vanræksla á viðhaldi getur valdið er margfalt þegar göturnar hrynja. Því miður gekk það eftir.“

En hvað er það sem raunverulega veldur þessum skemmdum? Nú litu göturnar ekki svo illa út í haust.

„Nei, það er rétt. Þær litu kannski ekki svo illa út, en mjög mikið af yfirborði malbiks til dæmis í borginni er orðið gamalt og víða voru sprungur og lítil fleiður sem ekki ber svo mikið á á sumrin og haustin. Það sem gerist svo er að þegar veturinn skellur á með stöðugum sveiflum á milli frosts og þíðu kemst vatn niður í alla veikleika yfirborðsins. Þar frýs það og sprengir malbikið í sundur. Það er ekki að ástæðulausu sem við erum sífellt að gera við sprungur í húsum, sílanbaða og mála. Það er af því að við viljum ekki að vatn eyðileggi húsin okkar,“ segir Sigþór. Hann furðar sig á að menn hafi ekki sömu áhyggjur af gatnakerfi sem liggur í



Sigþór Sigurðsson

saltþekli og vatni svo mánuðum skiptir. „Það getur ekki farið vel í svona veðráttu.“

Er þá ekki rétt, sem stundum heyrst fleygt, að ekki sé notað nógu gott malbik á Íslandi?

„Nei, það er ekki rétt. Malbiksframléiðendur á Íslandi eru með fullkominn búnað og framleiða malbik eftir evrópskum stöðlum. Gæðaeftirlit er mjög strangt og hráefni eins og bik og steinefni eru af bestu gæðum. Hins vegar er malbik ekki

einsleit vara og til eru margir tugir tegunda af mismunandi gæðum. Það er veghald-

ara að velja þau gæði sem hann vill hafa á hverjum vegi fyrir sig. Stundum freistast kaupendur til að spara í gæðum eða þykkt malbiksins en það kemur yfirleitt í bakið á þeim!“

En hvað er hægt að gera núna þegar í óefni er komið?

„Það er lítið annað hægt að gera en að bretta upp ermar og byrja að malbika. Það þarf að gera stórfellt átak, gera við og leggja yfir heilu göturnar. Malbikunartímabilið er stutt á Íslandi því malbikun er mjög háð góðu veðri og það þarf að byrja snemma í maí að yfirleggja götur. Miðað við fréttir gerum við ráð fyrir því að Reykjavíkurborg allt að tvöfaldi framlag sitt til gatnaviðhalds í ár en þrátt fyrir það mun það taka borgina mörg ár að ná fyrri gæðum á gatnakerfi sínu. Þetta er sorgleg staðreynd fyrir vegfarendur því þrátt fyrir að malbikunarfyrtækin nái að gera við það sem er stórskemmt núna eftir veturinn bíða hundruð þúsunda fermetra af götum sem



Tjónið sem hlýst af vanrækslu á viðhaldi getur verið margfalt á við það sem það kostar að halda götum við.

ekki eru skemmdar en eru byrjaðar að mynda veikleika. Við hjá Colas á Íslandi viljum hvetja veghaldara til að fara vandlega yfir allt sitt gatnakerfi í sumar og gera ráðstafanir til að loka veikleikum. Það eru til ýmsar aðferðir og efni sem með ódýrum hætti verja göturnar okkar og koma í veg fyrir svona hrun eins og varð í vetur. Þá á ég við sprungufyllingar-efni, yfirsprautun og aðrar viðgerðir til að loka veikleikum og tefja það að skemmdir komi fram.“ Sigþór segir merkilegt að á Íslandi, þar sem sennilega eru ein verstu vetrarskilyrði í allri Evrópu fyrir malbik hefur sprungufylling ekki rutt sér til rúms. Þegar ekið er um götur Evrópu sjáum við sprungufyllingar á þúsundum kílómetra. Ég vona að veghaldarar taki sig nú á svo óhætt verði að aka um göturnar á ný.“



Sumarið þarf að sögn Sigþórs að nota vel til að malbika og loka veikleikum fyrir komandi vetur.



SPRUNGUVIÐGERÐAREFNI – lengir líftíma gatna





Malbiksviðgerðir með geislahitun en þá er nýtt og gamalt malbik brætt saman þannig að viðgerðin verði samskeytalaus.

MYNDR/ÚR EINKASAFNI

Ný tækni við malbiksviðgerðir

Heildarlausnir á viðhaldi bílastæða eru sérgrein B.S. Verktaka. Fyrirtækið notar tvær leiðir við malbiksviðgerðir og er önnur ný aðferð þar sem notast er við geislahitun. Mörg af stærri sveitarfélögum, fyrirtækjum og fasteignafélögum skipta við fyrirtækið auk fjölda húsfélaga.

B.S. Verktakar er fyrsta fyrirtækið á Íslandi sem býður upp á heildarlausn á viðhaldi bílastæða. Slík þjónusta er algeng erlendis og hefur vaxið hratt undanfarin ár að sögn Bjarna Hilmarssonar, framkvæmdastjóra fyrirtækisins. „Við málum meðal annars bílastæði, gerum við malbik, sópum bílastæði og þvolum þau, útvegum og setjum upp skilti, gerum við kantsteina, hreinsum veggjakrot svo eitthvað sé nefnt. Markmið okkar er að gefa viðskiptavininum kost á að hringja eitt símtal og við mætum og sinnum öllum verkum utandyra með mikilli þrýði.“

Þegar kemur að hefðbundnum malbiksviðgerðum er boðið upp á

tvær leiðir. „Annars vegar sögum við í burtu skemmdir, fjarlægjum slitið malbik og malbikum yfir aftur. Hins vegar notum við nýja aðferð þar sem notast er við geislahitun. Þá bræðum við saman nýtt og gamalt malbik þannig að viðgerðin verði samskeytalaus. Það fer eftir aðstæðum hverju sinni hvora aðferðina við notum en seinni aðferðin er umhverfisvænni þar sem við notum minna af nýju malbiki og endurvinnnum það gamla.“

B.S. Verktakar hafa unnið að viðhaldi bílastæða víða um land en þó helst á suðvesturhorni landsins. „Við höfum mest unnið fyrir húsfélög, verslunarmiðstöðvar og ýmis fyrirtæki og stofnanir. Einnig störfum við fyrir flest



B.S. Verktakar vinna fyrir flestar verslunarmiðstöðvar.

fasteignafélög landsins, Háskóla Íslands, Landspítalann, ýmsar verslunarkæðjur auk stórfyrirtækja á borð við Norðurál, Flugstöð Leifs Eiríkssonar og Faxaflóahafnir. Síðan þjónustum við Reykjavíkurborg, Akureyri og Kópavogsbæ.“

Allar nánari upplýsingar má finna á www.verktak.is, í síma 551-4000 og í netfanginu verktak@verktak.is.



Unnið að viðgerðum fyrir Faxaflóahafnir við Skarfabakka í Reykjavík.

Wendel

Tæki til verklegra framkvæmda



Ammann , Nissen, Sajas Group og KM International

A. Wendel ehf - Tangarhöfða 1 - 110 Reykjavík - Sími 551 5464 - wendel.is



GÓÐ RÁÐ VIÐ AKSTUR

Ferðadagar eru fram undan og margir munu keyra landshorna á milli. Ferðafólk er mismikið að flýta sér en verður að hafa í huga að framúrakstur er eitt það hættulegasta sem fólk gerir í umferðinni. Á vefsíðunni ferdalag.is er að finna nokkur góð ráð:

Holur og hvassar brúnir myndast oft þar sem malbik endar og malarvegur tekur við. Einnig geta hættulegir kantar myndast við vegaxlir, ræsi og ristahlið.

Haldið jöfnum aksturshraða og sem næst hámarkshraða en þó alltaf miðað við aðstæður.

Draga verður úr hraða þegar bílum er mætt. Á malarvegum þeytast upp steinar og er það hraði bílanna sem ákvarðar hraða steinanna þegar þeir skella á bílnum.

Ef bílalest myndast á fremsti bill að víkja út á hægri kant og hleypa lestinni fram úr. Annars á næsti bill á eftir hægfare bílnum að taka fram úr þegar óhætt er og svo koll af kolli.

Stöðvið ekki bílinn við blindhæðir eða þar sem vegsýn er skert.

www.ferdalag.is

Útgefandi: 365 miðlar ehf., Skaftahlíð 24, s. 512 5000

Umsjónarmaður auglýsinga: Jón Ívar Vilhelmsson, jonivar@365.is, s. 512-5429

Ábyrgðarmaður: Svanur Valgeirsson.



Svæðið sem Höfði þjónustar er stórt, malbikunarverkefni ná til Hvammstanga í norðri og til Víkur í Mýrdal í austurátt.

MYND/PÉTUR GUNNLAUGSSON

Framleiða **besta fáanlega** malbikið

Malbikunarstöðin Höfði er þjónustufyrirtæki sem framleiðir og leggur út malbik í sem bestum gæðum, sem henta hverju sinni. Fyrirtækið er með úrval sérhæfðra starfsmanna sem veita viðskiptavinum faglega ráðgjöf varðandi verkefni og úrbætur.

Malbikunarstöðin Höfði hf. er framarlega í tækniþróun sem miðar að því að lágmarka mengun og vinnur fyrirtækið að umhverfisvænum lausnum. „Síðan á fjórða áratug seinustu aldar hefur fyrirtækið lagt malbik á vegi af fagmennsku, sem byggir á reynslu og þekkingu,“ segir Halldór Torfason, framkvæmdastjóri.

Malbikunarstöðin Höfði framleiðir besta fáanlega malbik á markaðnum og er í fararbroddi í gatnagerð og vegalagningu að sögn Halldórs. Fyrirtækið rekur einnig eigið grjótnám og vinnur mól í allar gerðir malbiks. „Grjótnáma fyrirtækisins er í Seljadal í Mosfellsbæ og efnið úr henni uppfyllir ströngustu kröfur sem gerðar eru í Evrópu varðandi til dæmis slitþol, frostþol og styrk. Þeir þættir skipta mestu máli við aðstæður eins og ríkja hjá okkur, þar sem nagladekkjaumferð er veruleg og sveiflur á frosti og þíðu líklega fleiri yfir veturinn en víðast hvar annars staðar. Rannsóknir eru mikilvægur þáttur í starfsemi Malbikunarstöðvarinnar Höfða því starfsfólk leggur metnað sinn í að framleiða öruggasta og endingarbesta gatnagerðarefni sem hægt er að fá. Það sinnir stöðugum rannsóknum og gæðaeftirliti á margvíslegum malbikstegundum, ásamt því að þróa nýjar. Fagmennska og þjónusta ræður ríkjum í allri starfsemi okkar en auk þess vinnum við stöðugt að því að innleiða nýja og betri tækni til þess að minnka umhverfisáhrif og mengun í gatnagerð,“ útskýrir Halldór.

Hægt að endurvinnna nánast allt malbik í nýtanlegt nýtt malbik

Fyrirtækið býr yfir endurvinnslubúnaði sem gerir því kleift að hagnýta gamalt malbik sem er fjarlægð þegar götur eru grafnar upp. „Malbikið er flutt í malbikunarstöðvar og kurlað í fræs sem er nýtanlegt í nýtt malbik. Malbik sem er endurnnið er með sömu gæðakröfur og nýtt malbik. Næstum allt malbik er hundrað prósent endurvinnanlegt.“

Starfsfólki fjölga á sumrin

Verkefni Höfða eru fjölbreytt og markaðssvæðið er stórt, malbikunarverkefni ná til Hvamm-

tanga í norðri og Víkur í Mýrdal í austurátt. „Engin verkefni eru óviðkomandi Höfða. Við sinnum bæði stórum sem smáum verkefnum. Stærstu viðskiptavinir okkar hafa verið Vegagerðin, Reykjavíkurborg og önnur sveitarfélög. Við vinnum einnig mörg smá og stór verkefni fyrir fyrirtæki og einstaklinga og geta verkefni verið ansi fjölbreytt. Yfirlögn malbiks er vertíðarbundin starfsemi og því hefur Höfði sinnt ýmsum öðrum verkefnum yfir háveturinn. Starfsfólk fyrirtækisins sér til dæmis um vetrarþjónustu fyrir Reykjavíkurborg en í henni felst meðal annars hálfu- og snjóruðningur. Einnig sjáum við um vetrarþjónustu fyrir Vegagerðina á höfuðborgarsvæðinu. Fyrir vikið höfum við getað haldið starfsmönnum okkar í vinnu allt árið og ekki þurft að grípa til uppsagna. Hjá Höfða starfa rúmlega þrjátíu manns allt árið en þeim fjölga nokkuð yfir sumartímann á meðan á malbikunarvertíðinni stendur,“ segir Halldór.

Malbik eftir óskum kaupenda

Eins og áður hefur komið fram framleiðir Höfði sitt eigið malbik sem er í bestu fáanlegu gæðum. „Malbik er blanda af steinefnum og asfalti og eru eiginleikar malbiksins breytilegir eftir samsetningu hráefna, til dæmis varðandi slitstyrk og áferð. Á hverju ári framleiðir starfsfólk okkar um þrjátíu mismunandi gerðir af malbiki. Segja má að hægt sé að framleiða nánast þá gerð sem kaupandi óskar eftir svo framarlega sem hráefni er til staðar og útbúnaður geri það mögulegt og við getum veitt upplýsingar og ráðgjöf um það hvaða malbiksgerðir eiga best við hverju sinni,“ lýsir Halldór.

Fyrirtækið rekur tvær malbikunarstöðvar. „Gamla malbikunarstöðin“ er dönsk ViaNova-stöð frá árinu 1972 og getur afkastað um 170 tonn um klukkustund við góðar aðstæður. Árið 1994 var framleiðslurás stöðvarinnar tölvað og var hún þar með útbúin nýjasta búnaði á markaðnum. „Nýja malbikunarstöðin“ er þýsk Benninghoven-stöð frá árinu 2006. Hún er sömuleiðis útbúin nýjasta búnaði á markaði, auk þess sem hún er flytjanleg og er að hluta til á hjólum.



Halldór Torfason, framkvæmdastjóri Malbikunarstöðvarinnar Höfða, segir fagmennsku ráða ríkjum í starfsemi fyrirtækisins.

MYND/PJETUR



Hjá Höfða starfa rúmlega þrjátíu manns allt árið en þeim fjölga nokkuð yfir sumartímann.

MYND/PÉTUR GUNNLAUGSSON

Gott að huga að malbikun í tíma

Hægt er að vinna að malbikun og malbiksviðgerðum í nánast öllum veðrum yfir sumartímenn. Kraftfag á Akureyri sérhæfir sig í útlögnum í malbiki og hefur það sýnt sig að vöntun var á slíku fyrirtæki fyrir norðan fyrir stofnun þess árið 2013.

Fyrirtækið Kraftfag á Akureyri var stofnað í september árið 2013 af Baldvini Þór Ellertssyni. Starfsmenn fyrirtækisins sérhæfa sig í útlögnum í malbiki og í malbiksviðgerðum auk þess að sjá um allan undirbúning fyrir malbikun svo sem fínjöfnun og jarðvegsskipti ef á þarf að halda. „Við vinnum fyrir einstaklinga,



Baldvin Þór Ellertsson

fyrirtæki og húsfélög og höfum starfað fyrir bæði ríkið og helstu bæjarfélög á Norður- og Norðausturlandi. Við erum með tvær malbikunarvélar frá ABG og getum malbikað frá 1,20 metra á breiddina upp í fimm metra með

þessum vélum. Einnig erum við með valara af gerðinni Amman ásamt öllum nauðsynlegum tækjum til malbiksvinnu. Nánast allt malbik sem við hjá Kraftfagi notum er keypt frá Norðurbiki,“ útskýrir Baldvin Þór.

Þrír fastir starfsmenn eru hjá Kraftfagi á veturna og átta yfir sumartímenn. Baldvin Þór segir það hafa sýnt sig að full þörf hafi verið fyrir fyrirtæki eins og Kraftfag á Norðurlandi. „Verkefnastaðan hjá okkur hefur verið mjög góð og því augljóst að þörfin fyrir fyrirtæki sem sérhæfir sig í malbiki var og er til staðar hér á Norðurlandi.“

Baldvin segir það gott að huga að undirbúningi fyrir vegavinnu og malbikun í tíma. „Það er best að huga að þessu í mars, apríl og maí. Það er hægt að vinna í nánast öllum veðrum en ef það er kalt og mikil vindkæling er betra að bíða með að leggja malbikið upp á allan frágang,“ segir hann.



Starfsmenn Kraftfags vinna fyrir einstaklinga, fyrirtæki, húsfélög og ríki og bæjarfélög á Norður- og Norðausturlandi.

ABSENDAR MYNDIR



NORÐURBIK

VIÐ LÉTTUM ÞÉR LEIÐINA



Við erum á Facebook
Nordurbik

- **NORÐURBIK** hefur tvær færanlegar malbikunarstöðvar sem einfalt er að flytja hvert á land sem er án mikillar fyrirhafnar.
- **NORÐURBIK** býr yfir margra ára reynslu í framleiðslu á malbiki fyrir m.a. flugvelli, götur, bílaplön og stíga.
- **NORÐURBIK** framleiðir kalt viðgerðarmalbik sem hefur m.a. reynst mjög vel til holuviðgerða.